

er et Spørgsmaal, der interesserer alle Medlemmerne, saaledes at disse ikke har Ret til at indtage en ligegyldig Holdning i saa Henseende.

Lord de la Warr udtalte dernæst, at den engelske Regering mener, dels at en lidt ændret Fortolkning af Enstemmighedsreglen forsaavidt angaar Anvendelse af Pagtens Art. 11, 1. Stk., vilde være heldig, dels at de af vedkommende Juristudvalg fremsatte Forslag med Hensyn til forskellige formelle Ændringer i Forbundspagtens Tekst, for at bortfjerne visse fra Fredstraktaterne hidrørende Udtryk, burde tages til Følge. Om disse Forslag se nærmere nedenfor (Sp. 4273—76).

Den norske Udenrigsminister H. Koht henviste bl. a. til det norske Stortings Erklæring af 31. Maj 1938, hvorefter Norge fastholder sin Ret til at iagttage en ubetinget Neutralitet i enhver Krig, som det ikke selv godkender som nogen Folkeforbundsaktion. Folkeforbundet har opgivet at opfylde sine Forpligtelser overfor sine Medlemmer, og en Række Lande drager nu Konsekvenserne deraf.

Den polske Delegerede T. Komarnicki udtalte, at ogsaa den polske Regering er af den Opfattelse, at Medlemsstaterne under de nuværende Forhold har Ret til i hvert enkelt Tilfælde frit at skønne over, om og i hvilken Udstrækning de maatte kunne deltage i økonomiske Tvangsmidler. — *Den belgiske Delegerede Grev Carton de Wiart* udtalte, at Belgiens Opfattelse ligeledes er, at Art. 16 i Praksis har faaet en fakultativ Karakter. Han henviste i denne Forbindelse til den engelske Premierministers Udtalelser i Underhuset i Februar 1938 vedrørende den kollektive Sikkerheds System og til, at Folkeforbundets Medlemmer altid har gennemført Ret til fri Vurdering i ethvert Tilfælde, hvor der har været Spørgsmaal om Anvendelse af Sanktioner. — *Den finske Udenrigsminister R. Holsti* henviste til den finske Præsidents Erklæring af Maj 1938, hvorefter Finlands Regering indtil videre har forbeholdt sig

Ret til frit at træffe Beslutning om, i hvilke Tilfælde den er rede til at anvende Bestemmelserne i Pagtens Art. 16.

Udenrigsminister, Dr. Munch holdt under Generaldebatten i Genève i September 1938 en Tale, hvori han mindede om, at Danmark allerede i Folkeforbundets første Aar har understreget, at der er to Hovedforudsætninger for, at Pagtens Art. 16 kan anvendes med fuld Virkning: at den internationale Organisation har en universel Karakter, og at der sker en saadan Nedrustning, som forudsættes i Pagten. Ingen af disse to Betingelser er i Øjeblikket til Stede. Derfor har det i Art. 16 indeholdte Sanktionssystem efter den fulgte Praksis antaget en ikke-obligatorisk Karakter. Ved at udtale dette konstaterer man blot en Kendsgerning, som allerede er bevist ved en Række Begivenheder, der har strakt sig over næsten hele det Tidsrum, i hvilket Folkeforbundet har bestaaet. I alle de Tilfælde, hvor der har været Spørgsmaal om at bringe Art. 16 i Anvendelse, har Medlemsstaterne taget Hensyn til de geografiske Forhold, til de politiske Følger, og til hvilken Deltagelse der kunde ventes fra andre Landes Side. — *Dr. Munch* udtalte sig dernæst for en Styrkelse af Folkeforbundets Mæglingsarbejde, navnlig ved en smidigere Fortolkning af Pagtens Art. 11 end den hidtil gældende. — Den paagældende Tale findes in extenso nedenfor som Bilag 3.

De baltiske Landes Udenrigsministre, d'Herrer K. Selter, V. Munters og V. Lozoraitis sluttede sig til Opfattelsen af, at Sanktionsbestemmelsen under de nuværende Forhold har faaet en fakultativ Karakter.

Den sovjetrussiske Udenrigsminister M. Litvinoff udtalte, at Folkeforbundet efter hans Mening selv i sin nuværende Sammensætning er tilstrækkelig stærkt til ved kollektive Midler at standse et Angreb; men det er nødvendigt herfor at styrke den obligatoriske Karakter af de kollektive Foranstaltninger. *Hr. Litvinoff* fremhævede,